

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3755/24
17.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обојице из ..., као правних следбеника покојног тужиоца ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Марко Вукмировић, адвокат из Београда, Мурска 1, против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Наташа Јовичић, адвокат из Београда - Земун, Николаја Островског 1, ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о жалбама тужилаца изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 9.5.2023. године и допунског решења истог суда П 6515/22 од 27.3.2024. године, у седници већа одржаној дана 17.7.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 9.5.2023. године, у првом и другом ставу изреке, као и решење о трошковима садржано у делу трећег става изреке којим су обавезани тужиоци да као солидарни дужници туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 142.500,00 динара.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у преосталом делу трећег става изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 9.5.2023. године, којим је одлучено о законској затезној камати на трошкове парничног поступка, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужиоци АА и ББ, обојица из ... да као солидарни дужници туженом ГГ из ... на досуђени износ трошкова првостепеног поступка од 142.500,00 динара, исплате законску затезну камату од извршности одлуке, па до исплате, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** допунско решење Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 27.3.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужилаца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 27.3.2024. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован предлог тужилаца за прекид поступка до правоснажног окончања парнице која се води пред Вишим судом у предмету П 534/17. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да су ништава завештања сада покојне ДД и то писмено завештање сачињено у форми јавнобележничког записа пред јавним бележником ... број ОПУ: 2245-2016 проглашено на рочишту дана 27.3.2018. године, од стране јавног бележника ... у предмету УПП: 103-2018 веза О 8264/2017 и својеручно завештање састављено дана 29.10.2017. године и проглашено на рочишту дана 27.3.2018.године, од стране јавног бележника ... у предмету УПП: 103-2018 веза О 8264/2017, што би тужени био дужан признати и трпети, као и да се заоставштина оставиље - сада покојне ДД расправи по закону. Трећим ставом изреке, обавезани су тужиоци да као солидарни дужници туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 142.500,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужиоци су побијали првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Тужени је доставио одговор на изјављену жалбу тужилаца. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Допунским решењем Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 27.3.2024. године, одбијен је као неоснован предлог тужилаца за одређивање привремене мере забраном туженом да располаже земљиштем под зградом - објектом у ... улици број ..., катастарска парцела број ... у ..., воћњаком површине 8ари 84м2 у ..., викенд кућом у ... улици број ... на катастарској парцели број ... број 1 у .. (све уписано у ЛН ... КО ...), трособним станом број 22 површине 86м2, на петом спрату у Улици ... на катастарској парцели број ..., уписан у ЛН ... КО ..., као и подземном гаражом на адреси ... на катастарској парцели број ... КО ... уписаној у лист непокретности број ... КО ... под евиденционим бројем 74, уз упис забележбе у Катастар непокретности, до правоснажног окончања овог парничног поступка.

Благовремено изјављеном жалбом тужиоци су побијали допунско решење Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 27.3.2024. године, из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Испитујући правилност ожалбене пресуде и допунског решења сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужилаца изјављена против првостепене пресуде делимично основана, а да жалба тужилаца изјављена против допунског решења није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу, као и изрека побијаног решења је јасна и у образложењу тих одлука су дати потпуни разлози о битним чињеницама који су сагласни са изведеним доказима, тако да се оне неосновано побијају и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужени је сестрић сада покојне ДД, која је била његова баба-тетка, а првобитно означени тужилац – сада покојни ВВ је био ујак туженом. Сада покојна ДД била је удата, али је њен супруг преминуо пре ње, није имала деце, а њени законски наследници су били мајка туженог и првобитно означени тужилац – сада покојни ВВ. Сада покојна ДД преминула је дана 23.11.2017.године, а за живота је у форми јавнобележничког записа јавног бележника ... ОПУ: 2245-2016 од 2.12.2016.године, пред наведеним јавним бележником сачинила завештање којим је своју имовину - право својине са уделом 1/1 стана број 22 површине 86м2 по структури трособног на петом спрату зграде број ... на адреси ... у ..., саграђеној на катастарској парцели број ... КО ..., уписаној у ЛН ... КО ..., као и сву покретну имовину у наведеном стану, након своје смрти оставила туженом, како је наведено "сину њене драге и једине ЂЂ". У завештању је наведено да имовину оставља туженом, јер јој свакодневно пружа несебичну љубав и свакодневно се брине о њој, да је туженом посебно захвална због пажње и саосећања које је у последњим данима пружао њеној сестри ЕЕ која је живела у Стокхолму и умрла дана 4.12.2015.године, као и да је тужени својим односом према њеној сестри пружио завештаоцу велику радост, јер је њену сестру више пута обилазио у Стокхолму, када је била болесна и омогућио је да се последњи пут види и чује са њом, те да је истом за све што чини за њу захвална и да је дубоко у њеном срцу. Наведено је да је означени стан којим је располагала наведеним завештањем њена својина, јер је 1/2 идеалних делова стекла на основу брачне тековине са својим тада покојним супругом ЖЖ, а другу половину по основу законског реда наслеђивања иза покојног супруга ЖЖ, а да својину доказује решењем Првог основног суда у Београду О 6728/15 од 5.11.2015.године, правоснажним дана 13.11.2015.године и решењем РГЗ СКН Врачар број 952-02-6-2607/2015 од 8.12.2015.године. Наведено је да завешталац - оставиља нема своје деце, ни законских наследника првог наследног реда, да је писмена, да зна да чита и пише, да је здрава, да види, да је при чистој свести и здравом разуму и да тај тестамент представља њену последњу вољу и да тражи да се испоштује. Јавнобележнички запис који садржи наведено завештање - сваку страну тог записа потписали су оставиља ДД ћириличним писмом и јавни бележник ..., а на последњој страни се налази и печат јавног бележника. Наведено завештање у форми јавнобележничког записа проглашено је на записнику пред јавним бележником ... дана 27.3.2018.године. Иста оставиља за живота је написала и потписала и својеручно завештање дана 29.10.2017. године, које гласи - "Ја, ДД, све своје остављам сестрићу ГГ" и исто је потписала латиничним писмом. Наведено својеручно завештање проглашено је на записнику пред јавним бележником ... дана 27.3.2018.године, а једини сестрић оставиље са именом ГГ је тужени. Тужени је био у добрим односима са сада покојном ДД и био је упознат да је она сачинила наведена завештања. Сестра сада покојне ДД живела је у Стокхолму, а

исту је тужени посетио у болници када је чуо да се разболела, када су сестре путем ајпеда који је имао код себе преко скајпа разговарале, што је сада покојној ДД пуно значило, јер је њена сестра после две недеље преминула. Првобитно означени тужилац – сада покојни ВВ последњих десет година живота сада покојне ДД са истом није био у контакту, није му било познато каквог је здравља била и да је сачинила завештања. Сада покојна ДД за живота је одлазила на редовне прегледе код Др ..., лекара са радним искуством од 45 година, који је сада покојну ДД упознао 2000. године, када је први пут дошла код њега на преглед, а иста је од 2003. године, када је отворио приватну ординацију долазила у његову ординацију на прегледе и контроле два пута годишње, обично у априлу и септембру, а последњи пут је била крајем августа или почетком септембра 2017.године. Сада покојна ДД је била кардиолошки пацијент и имала је повишен крвни притисак, срчане аритмије и блаже анемије, али никада није имала психичке тегобе. Иста је била весела и расположена, висока око 165цм, имала је око 45кг и била је прилично танушна и мршава, али увек елегантно обучена и дотерана, а највише је причала о свом супругу ЖЖ и својој болесној сестри која је живела у Шведској. Било је приметно да је са годинама постајала физички нестабилна, међутим до краја живота је остала свесна и оријентисана, што је наведени лекар уочавао непосредним опажањем, а истовремено таква процена је и обавезни део протокола при сваком прегледу кардиолошких пацијената, јер се истима постављају одређена питања у виду анкете да би се извео закључак и о њиховом општем здравственом стању. На последњој контроли на којој је сада покојна ДД била код Др ... имала је близу 80 година, када нису уочене нови проблеми у односу на претходне прегледе, осим старења, а жалила се да је боле ноге и кукови.

На рочишту за расправљање заоставштине иза покојне ДД одржаном пред јавним бележником ... дана 20.4.2018.године, утврђено је да у састав заоставштине покојне ДД, осим имовине утврђене на рочишту дана 27.3.2018.године, улази и имовина која је наведена под тачкама 1-7, новчана средства на означеним рачунима и називима банака код којих се наведени рачуни воде. Наследни учесник ЂЂ - сестричина оставиље, (законски наследник по праву представљања иза раније преминуле тетке оставиље ЗЗ и по праву представљања иза раније преминуле сестре од тетке ИИ), признала је пуноважност и по форми и по садржини својеручног завештања оставиље – сада покојне ДД од дана 29.10.2017. године и завештања оставиље – сада покојне ДД сачињеног у форми Јавнобележничког записа од стране јавног бележника ... дана 2.12.2016.године, заведеног под бројем ОПУ: 2245-2016, и изјавила је да тестаменталном наследнику - туженом не оспорава право на наслеђе иза сада покојне ДД. На истом рочишту тужилац ББ, тада као пуномоћник законског наследника првобитно означеног тужиоца сада покојног ВВ - сестрића оставиље, по праву представљања иза раније преминуле тетке оставиље ЗЗ и по праву представљања иза раније преминуле сестре од тетке ИИ, оспорио је наведена завештања и по садржини и по предмету, сходно члану 119 став 2 Закона о ванпарничном поступку, те је туженом ГГ - тестаменталном наследнику оспорио право на наслеђе иза сада покојне ДД, па је решењем јавног бележника ... УПП: 103-2018 веза О 8246/2017 од 20.4.2018. године, правноснажним дана 4.6.2018. године, прекинут поступак расправљања заоставштине иза покојне ДД, а сада покојни првобитно означени тужилац ВВ - сестрић оставиље упућен је на парницу, ради утврђивања да оспорена завештања оставиље – сада покојне

ДД нису пуноважна и не производе правно дејство.

Против сада покојне ДД, за њеног живота законски наследници њеног раније преминулог супруга ЖЖ покренули су парнични поступак пред Вишим судом у Београду П 534/17, ради утврђивања брачне тековине, а исти је у прекиду због смрти тужене ДД. Делимичном пресудом на основу одрицања Вишег суда у Београду П 534/17 од 7.6.2017.године, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да тужилац петог реда ЈЈ - законски наследник покојног ЖЖ има право на 1/6 идеалног дела заоставштине покојног ЖЖ утврђене првим ставом изреке решења Првог основног суда у Београду О 6528/15 од 5.11.2015.године. Другим ставом изреке исте пресуде, одређена је привремена мера којом је туженој сада покојној ДД забрањено отуђење, оптерећење и свако располагање непокретностима описаним другим ставом те пресуде, а између осталог и трособним станом број 22 површине 86 м² на петом спрату на адреси ..., на катастарској парцели број ... уписан у ЛН ... КО ... до правоснажног окончања те парнице. Решењем РГЗ - Служба за катастар непокретности Врачар број 952-02-13- 320/2017 од 4.12.2017. године, дозвољен је упис на трособном стану број 22 корисне површине 86,23м² на петом спрату у Улици ... на катастарској парцели број ... уписаном у ЛН ... КО ..., као приватна својина ДД са уделом 1/1, упис терета - забележбе одлуке о забрани отуђења и оптерећења непокретности (привремена мера одређена делимичном пресудом на основу одрицања Вишег суда у Београду П 534/17 од 7.6.2017.године).

Првобитно означени тужилац сада покојни ВВ преминуо је у току поступка дана 21.7.2020. године, а решењем јавног бележника ... УПП: 687-2020 веза О 5177/20 од 9.12.2020. године, правноснажним истог дана, за наследнике на утврђеној заоставштини оглашени су по основу закона и споразума о деоби заоставштине КК – супруга, као и синови оставиоца ББ и АА – тужиоци.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд је у складу са чланом 223 тачка 1 Закона о парничном поступку као неоснован одбио предлог тужилаца за прекид поступка до окончања парнице која се води пред Вишим судом у Београду у предмету П 534/17 по тужби законских наследника покојног ЖЖ – супруга оставиље, против оставиље – сада покојне ДД, с обзиром да је та парница у прекиду због смрти ДД и да иста не може бити настављена док се не одреди ко су правни следбеници оставиље - сада покојне ДД, а претходно питање је да ли су њена оспорена завештања пуноважна, о чему се одлучује у овој парници, док је и оставински поступак иза оставиље у прекиду због ове парнице. Након тога, првостепени суд је у складу са члановима 83, 84, 110, 155, 156, 161, 164, 165, 166, 170, 177 Закона о наслеђивању и члановима 19 став 3, 63 став 1, 84 Закона о јавном бележничтву оценио да тужиоци у овом поступку нису доказали да је оставиља – сада покојна ДД у тренутку сачињавања завештања била неспособна за расуђивање, нити је на ту околност било доказних предлога, а да из спроведеног доказног поступка, превасходно исказа Др ..., код којег је оставиља одлазила на редовне прегледе два пута годишње, као и пар месеци пре смрти произлази да је сада покојна ДД била витална и без психичких проблема, да не постоји медицинска документација која би указивала да је иста имала неко обољење које би утицало на њену способност расуђивања, а да је завештање сада покојне ДД у форми јавнобележничког записа јасно, разумљиво и

недвосмислено. Првостепени суд је оценио да из изведених доказа произлази да је сада покојна ДД написала и потписала оспорено својеручно завештање, да је означила датум његовог сачавања, те да исто по форми и садржини испуњава услове које закон прописује за својеручно завештање, без обзира што није изричито означено да се ради о тестаменту, као и да закон не прописује, као услов пуноважности да имовина која се оставља мора бити таксативно наведена. Како је током првостепеног поступка тужилачка страна изразила сумњу да је својеручно завештање сачинила оставила - сада покојна ДД, првостепени суд је усвојио предлог тужилаца да се изведе доказ графолошким вештачењем на околност да ли је исто лице потписало завештање пред јавним бележником дана 1.12.2016.године и својеручно завештање од дана 29.10.2017.године. Међутим, како тужиоци у остављеном року судском вештаку нису доставили потребну документацију за вештачења, суд је извођење тог доказа отклонио. Првостепени суд је оценио да оспорено завештање у форми јавнобележничког записа испуњава законом прописане услове у погледу форме, будући да има све елементе које прописује одредба члана 84 Закона о јавном бележничтву. Према Закону о јавном бележничтву облик штамбиља се одређује Јавнобележничким пословником, па како је чланом 10 Јавнобележничког пословника прописано је да се штамбиљем сматра и текст штамбиља одштампан као образац, сачињен у електронском облику или откуцан на писмену, а у конкретном случају, оспорени јавнобележнички запис јавног бележника ... садржи печат и потпис јавног бележника на крају текста, док је штамбиљ откуцан на самом писмену - на почетку јавнобележничког записа, где је наведено име и презиме јавног бележника, ознака "јавни бележник" и назначење службеног седишта јавног бележника, штамбиљ постоји као откуцан. Првостепени суд је оценио да пуноважност оспорених завештања није доведена у питање чињеницом да је оставила - сада покојна ДД сачинила два завештања различита по облику, јер према одредби члана 177 Закона о наслеђивању одредбе ранијег завештања остају на снази само уколико нису супротне одредбама доцнијег, што по оцени првостепеног суда није случај. Првостепени суд је оценио да је оставила - сада покојна ДД у тренутку сачињавања завештања у форми јавнобележничког записа дана 2.12.2016. године (који је хронолошки први), јавном бележнику презентовала доказе да је стан којим је располагала у целости њено власништво, а и према листу непокретности број ... РГЗ Службе за катастар непокретности Врачар бр.952-1-6571/17 од 4.12.2017. године, сада покојна ДД уписана је као једини власник трособног стана број 22 површине 86м² на петом спрату у ... Првостепени суд је оценио да привремена мера одређена делимичном пресудом на основу одрицања Вишег суда у Београду П 534/17 од 7.6.2017. године, није од утицаја на права и обавезе које су постојале у моменту смрти оставиље - сада покојне ДД и не представља разлог да непокретности обухваћене привременом мером не буду предмет завештања, а пред Вишим судом у Београду у току је парница П 534/17 којом наследници покојног ЖЖ - супруга оставиље (сада покојне ДД) траже утврђење да су сувласници непокретности које су супружници стекли у браку, између осталог и предметног стана у Улици ..., о ком захтеву још увек није правноснажно одлучено, па је првостепени суд одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу ожалбене пресуде разлоге које у целости прихвата и

Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано је жалбено указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 223 тачка 1 и у вези са чланом 12 став 1 Закона о парничном поступку у погледу одлуке о предлогу тужилаца за прекид поступка до правноснажног окончања парнице у предмету Вишег суда у Београду П 534/17.

Према одредби члана 223 тачка 1 Закона о парничном поступку парнични поступак може се прекинути само ако суд одлучи да сам не решава претходно питање. Под претходним питањем у смислу члана 12 став 1 истог закона подразумева се постојење или непостојање неког права или правног односа од којег зависи одлука о тужбеном захтеву.

Према стању у списима, решењем јавног бележника ... УПП: 103-2018 веза О 8246/2017 од 20.4.2018. године, правноснажним дана 4.6.2018. године, прекинут је поступак расправљања заоставштине иза сада покојне ДД, а сада покојни првобитно означени тужилац ВВ - сестрић оставиље упућен је на парницу, ради утврђивања да предметна завештања оставиље – сада покојне ДД нису пуноважна и не производе правно дејство. Парница у предмету Вишег суда у Београду П 534/17, која се води по тужби законских наследника раније преминулог ЖЖ - супруга сада покојне ДД, ради утврђивања њиховог сувласничког удела на његовој заоставштини, у прекиду је због смрти тужене ДД.

Следом изнетог, по оцени Апелационог суда правилно је првостепени суд одбио предлог тужилаца за прекид овог парничног поступка до правоснажног окончања парнице која се води пред Вишим судом у предмету П 534/17, која је у прекиду због смрти тужене – сада покојне ДД и који ће бити настављен по окончању оставинског поступка који се води код јавног бележника ... УПП 103-2018 веза О 8246/2017, који поступак расправљања заоставштине је такође прекинут правноснажним решењем од 20.4.2018. године, којим је сада покојни првобитно означени тужилац ВВ – законски наследник оставиље упућен на парницу, ради утврђивања да предметна завештања оставиље – сада покојне ДД нису пуноважна и не производе правно дејство, што је предмет спора у овој парници, а исто не представља претходно питање.

Без утицаја је жалбено указивање да парницу Вишег суда у Београду П 534/17 могу наставити како тестаментални, тако и законски наследници сада покојне ДД, јер ће тек правноснажним окончањем ове парнице којом се тражи утврђење ништавости завештања сада покојне ДД којима је располагала својом имовином, као и окончањем оставинског поступка иза исте, бити могуће означити њене правне следбенике у предмету Вишег суда у Београду П 534/17 ради наставка истог.

Неосновано је жалбено указивање на погрешну примену материјалног права – одредбе члана 178 у вези са чланом 155 Закона о наслеђивању – да су предметна завештања сада покојне ДД ништава пошто је оставиља располагала туђом имовином

што је недозвољено располагање - да иако је иста 2017. године била уписана са уделом од 1/1 на предметном стану до таквог уписа је дошло њеним непријављивањем свих законских наследника у оставинском поступку иза њеног раније преминулог супруга ЖЖ.

Према стању у списима, сада покојна ДД сачинила је два оспорена завештања - прво у форми јавнобележничког записа дана 2.12.2016. године, а друго у форми својеручног завештања дана 29.10.2017. године. При сачињавању завештања у форми јавнобележничког записа дана 2.12.2016. године, констатовано је да је оставиља приложила оставинско решење Првог основног суда у Београду О 6728/15 од 5.11.2015. године, правноснажно дана 13.11.2015. године, донето у оставинском поступку иза њеног раније преминулог супруга ЖЖ и решење ПГЗ СКН Врачар од 8.12.2015. године, тако да је оставиља у време сачињавања оба оспорена завештања била уписана у земљишне књиге као искључиви власник спорног стана којим је располагала завештањем. Уписано право оставиље оспорено је покретањем парнице осталих законских наследника њеног раније преминулог супруга ЖЖ у предмету Вишег суда у Београду П 534/17, у којој ће се тек правноснажном пресудом одлучити о основаности њиховог потраживања. Следом изнетог, у време сачињавања оспорених завештања оставиља је располагала својом имовином, због чега је првостепени суд правилно закључио да иста нису ништава због наведеног разлога.

Неосновано је жалбено указивање да је првостепени суд занемарио тужилачку сумњу у тестаменталну способност завештаоца – сада покојне ДД и да је исту могао у тренутку сачињавања завештања да утврди само неуропсихијатар, а не јавни бележник, као и указивање да завешталац иницијално није имала намеру да располаже целокупном имовином у корист туженог, што је исто учинила наредним - својеручним завештањем, због чега су тужиоци изразили сумњу у погледу воље завештаоца и потписа исте на завештањима.

Према стању у списима, на припремном рочишту одржаном дана 18.12.2018. године, тужилац је предложио извођење доказа преко вештака неуропсихијатра на околност завештајне способности оставиље у време сачињавања оба оспорена завештања, а на рочишту одржаном дана 25.2.2020. године, тужилац је остао при том предлогу уз навођење да не поседује било какву медицинску документацију релевантну за предложено вештачењу, а првостепени суд је у складу са решењем са припремног рочишта (да ће по саслушању сведока - лекара који је лечио оставиљу Др ... одлучити о предлогу тужиоца за неуропсихијатријско вештачење), након саслушања сведока Др ..., с обзиром да странке не поседују медицинску документацију о лечењу оставиље, одбио извођење тог доказа, а према утврђеном чињеничном стању из исказа наведеног сведока Др ..., који је суд прихватио у целисти, произлази да оставиља – сада покојна ДД није имала обољења која би указивала да је у време сачињавања оспорених завештања њена способност за расуђивање била доведена у питање, па је по оцени Апелационог суда правилно првостепени суд одбио предлог за неуропсихијатријско вештачење, код чињенице да тужиоци нису приложили медицинску документацију, а да је прихваћен исказ сведока који је лечио оставиљу - Др ... да је оставиља била кардиолошки пацијент и да је имала повишен крвни притисак, срчане аритмије и

блаже анемије, али да никада није имала психичке тегобе. Тужилачка страна је предложила да суд службеним путем прибави медицинску документацију, али није предложила коју и из којих здравствених установа, чиме је тај предлог неодређен.

Околност да је оставиља прво сачинила завештање у форми јавнобележничког записа дана 2.12.2016. године, којим је у корист туженог располагала делом имовине – станом број 22 у ..., а да је тек потом у форми својеручног завештања дана 29.10.2017. године, у корист туженог располагала целокупном својом имовином не доводи у сумњу намеру оставиље да завештањем располаже у корист туженог, већ представља допуну првобитно изражене воље за располагањем у корист туженог изражене кроз завештање у форми јавнобележничког записа и иста нису у супротности, јер се доцнијим завештањем не опозива раније, а одредбе ранијег завештања нису у супротности са одредбама доцнијег завештања.

Неосновано је жалбено указивање на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 259 Закона о парничном поступку, да је првостепени суд ставио ван снаге решење о извођењу доказа графолошким вештачењем, а да је требало службеним путем да прибави документацију потребну за вештачење или да наложи вештаку да исту прибави.

Према стању у списима, првостепени суд је на предлог тужилачке стране решењем од 25.2.2020. године, одредио извођење доказа графолошким вештачењем потписа оставиље – сада покојне ДД, а вештак је поднеском од 3.2.2023. године, обавестио суд да је за потребе вештачења потребно обезбедити неспорне потписе оставиље, с обзиром да је иста завештање у форми јавнобележничког записа потписала на три места ћирилицом, а да је својеручно завештање написано латиницом, па због различитог писма на спорним завештањима није могуће вршити анализу идентификационих карактеристика без одговарајуће додатне документације. Поднеском од 9.3.2023. године, тужиоци су обавестили суд да не поседују писмена са потписима оставиље, те су предложили да првостепени суд обавезе туженог да достави потребну документацију или да суд по службеној дужности прибави потписе оставиље по инструкцијама судског вештака или да обавезе вештака да самостално прибави доказе, а на рочишту одржаном дана 9.5.2023. године, тужиоци су предложили да суд прибави податке од НБС у којим је банкама оставиља имала рачуне, као и да од ПС Врачар затражи изјашњење да ли је оставиљи у тој ПС издат лични документ, те да доставе корпије докумената са њеним потписом, а првостепени суд је предлоге тужилаца одбио и решење о извођењу доказа графолошким вештачењем ставио је ван снаге.

Према одредби члана 7 и члана 231 став 2 у вези са чланом 228 Закона о парничном поступку парничне странке су дужне да за своју тврдњу пруже доказе (правило о терету доказивања), у конкретном случају на тужиоцима је био терет доказивања чињенице да потпис оставиље на оспореним завештањима није њен.

Према одредби члана 240 став 1 Закона о парничном поступку странка је дужна да сама поднесе исправу на коју се позива за доказ својих наводе, док је ставом 2 истог

члана прописано да ако се исправа налази код државног или другог органа, друге организације или лица, која су издала исправу у вршењу јавних овлашћења, а сама странка не може да прибави исправу, суд ће на предлог странке или по службеној дужности да је прибави.

По оцени Апелационог суда правилно је првостепени суд одбио предлоге тужилаца да службеним путем прибави неспорне потписе оставиље – сада покојне ДД и решење о извођењу доказа ставио ван снаге, с обзиром да тужиоци на којима је терет доказивања у остављеном року нису пружили потребне писане доказе – неспорне потписе оставиље, нити су пружили доказе о својој неуспешној иницијативи да такве доказе прибаве, што је био предуслов сходно цитираним законским прописима да суд по службеној дужности покуша да исте прибави.

Према стању у списима, у здруженим списима оставинског поступка иза сада покојне ДД О 8246/17, решењем Јавног Бележника ... од 27.3.2018. године, утврђена је имовина која улази у састав заоставштине оставиље, а на рочишту одржаном код истог Јавног бележника дана 20.4.2018. године, имовина која улази у састав оставиље је допуњена након прибављања извештаја НБС о рачунима који су се водили на име оставиље, уз таксативно навођење под тачкама 1-7 бројева рачуна и назива банака, а рочишту одржаном дана 20.4.2019. године, присуствовао је и тужилац ББ, као пуномоћник – адвокат првобитно означеног тужиоца сада покојног ВВ, а и решењем јавног бележника ... УПП: 103-2018 веза О 8246/2017 од 20.4.2018. године, које је достављено уз тужбу наведени су бројеви рачуна и називи банака код којих је оставиља исте имала. Следом изнетог, тужиоцима је било познато у којим банкама је сада покојна оставиља имала отворене рачуне, као и бројеви рачуна, те су исти били дужни да првостепеном суду доставе доказе да су се обратили надлежним банкама, као и другим надлежним установама у циљу покушаја прибављања докумената са неспорним потписима оставиље – сада покојне ДД, чије су потписе на завештањима који су предмет тужбеног захтева оспорили, а на првосетпеном суду би постојала обавеза да покуша да прибави неспорне потписе од наведених установа или институција, уколико би захтеви тужилаца били одбијени или по истима није поступљено. Осим тога, закон не предвиђа могућност да суд пренесе овлашћење на вештака за прибављање релевантних исправа, а вештак је тај који ће у складу са предметом вештачења само идентификовати исправе потребне за израду налаза и мишљења, те уколико не постоји сарадња са странкама, препустити суду начин прибављања потребних исправа.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилно је првостепени суд одлучио о трошковима парничног поступка чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе важеће на дан пресуђења.

Међутим, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је одлучио да на износ досуђених трошкова парничног поступка туженом припада законска затезна камата од пресуђења до исплате, а о правилној примени материјалног права Апелациони суд води рачуна по службеној дужности, сагласно овлашћењу из

члана 386 став 3 Закона о парничном поступку. На досуђени износ парничних трошкова, правилно обрачунатих применом Адвокатске тарифе важеће на дан пресуђења, туженом припада законска затезна камата почев од дана извршности одлуке, па до исплате у складу са чланом 277 став 1 и чланом 324 став 2 Закона о облигационим односима у вези са чланом 2 и 3 Закона о затезној камати. Обавеза накнаде парничних трошкова је новчана обавеза на коју је за период доцње у испуњењу прописана обавеза плаћања законске затезне камате. Тужиоци падају у доцњу када одлука о трошковима постане правноснажна и када протекне рок за њено добровољно испуњење, односно када одлука о трошковима поступка постане извршна.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је имао у виду да је првостепени суд приликом доношења одлуке о трошковима поступка применио одредбе Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 125/04 и 111/09), али како су истоветне садржине као и одредбе Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11..18/20), који се у конкретном случају примењује, то је ова омашка без утицаја на правилност побијане одлуке.

На основу изложеног, сходно члану 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде, а применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Према образложењу допунског решења Првог основног суда у Београду П 6515/22 од 27.3.2024. године, првостепени су је оценио да нису кумулативно испуњени услови за одређивање предложене привремене мере прописани чланом 449 Закон о извршењу и обезбеђењу за одређивање привремене мере ради обезбеђења неновчаног потраживања да је поверилац своје потраживање учинио вероватним, што у конкретном случају није учињено, јер је тужбени захтев у целости одбијен као неоснован, па је предлог за одређивање привремене мере која би служила за обезбеђење потраживања која је предмет тужбеног захтева одбијен као неоснован.

По оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд у складу са чланом 449 Закона о извршењу и обезбеђењу оценио да за одређивање предложене привремене мере ради заштите потраживања тужиоца нису кумулативно испуњени законски услови.

Како је одбијен тужбени захтев тужиоца, то је правилно првостепени суд одбио предлог за одређивање привремене мере, јер тужиоци нису учинили вероватним своје потраживање, па нису испуњени услови из одредбе члана 449 Закона о извршењу и обезбеђењу, због чега су жалбени наводи тужилаца оцењени као неосновани.

Са изложеног, у складу са чланом 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у трећем ставу изреке.

Како тужиоци нису успели у жалбеном поступку, а издатак туженог на име састава одговора на жалбу не представља нужан издатак у смислу члана 154 став 1

Закона о парничном поступку, то су применом члана 165 став 1 и 2 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени као неосновани, одлуком садржаном у четвртом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатановић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић